

Κουβανοί γιατροί κατά την άφιξή τους στο Μιλάνο
AP Photo/Antonio Calanni

29.04.2021, 21:06

Οι γιατροί της Κούβας – γέννημα θρέμμα μιας άλλης κοινωνίας

Νατάσα Τερλεξή*

Με αφορμή πρόσφατο άρθρο της Εφημερίδας των Συντακτών: [Κούβα: τα εύσημα της Αμερικής](#)

Η διεθνής προσφορά υγειονομικών υπηρεσιών από την Κούβα έχει πρόσφατα απασχολήσει διεθνή μέσα που κατά κανόνα είναι εχθρικά προς όλα όσα πρεσβεύει η χώρα αυτή. Ο κερδοσκοπικός χαρακτήρας της «βιομηχανίας της υγείας» στον καπιταλιστικό κόσμο είναι τόσο δεδομένος, που τους είναι αδιανόητο ότι μπορεί να υπάρχει εναλλακτική. Ως αποτέλεσμα, τα μέσα αυτά αποδίδουν στην Κούβα – ακόμα και όταν της αποδίδουν στα εύσημα–, την ίδια πάθηση από την οποία ανιάτα νοσούν τα συστήματα υγείας των περισσότερων χωρών: την αντίληψη ότι η υγεία είναι αγαθό προς πώληση. Η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική.

Η διεθνιστική ιατρική βοήθεια της Κούβας είναι επέκταση ενός συστήματος υγείας το οποίο χρειάστηκε να χτιστεί σε εντελώς νέες βάσεις μετά την επανάσταση του 1959, όταν έφυγαν από τη χώρα οι μισοί και πλέον από τους λίγους γιατρούς που διέθετε τότε η χώρα. Ακολούθησαν και αυτοί τον δρόμο προς το Μαϊάμι που πήραν τα εύπορα στρώματα, οι κεφαλαίουχοι, οι κτηματίες και οι στρατιωτικοί των οποίων η εξουσία είχε πλέον ανατραπεί.

Χτίστηκε από το μηδέν, στη βάση ενός σχεδιασμού της οικονομίας, που συστρατεύει τους πόρους της κοινωνίας στην υπηρεσία της υγείας, της παιδείας και της σχεδιασμένης ανάπτυξης. Είναι ένα καθολικά δωρεάν σύστημα το οποίο, ξεκινώντας από τους οικογενειακούς γιατρούς της γειτονιάς, φτάνει ως τη φαρμακευτική έρευνα. Σε κάθε μεγάλη κρίση, όπως αυτή της πανδημίας, συνδυάζεται με τις δομές αλληλεγγύης που έχει αναπτύξει ο εργαζόμενος λαός της Κούβας για την άσκηση της εξουσίας του σε τοπικό, επαρχιακό και εθνικό επίπεδο. Οι προτεραιότητες φαίνονται στον εθνικό προϋπολογισμό, που είναι κατά σχεδόν 50% αφιερωμένος στην υγεία, την παιδεία και την κοινωνική βοήθεια (εκτός συντάξεων).

Το επιστέγασμα αυτού του συστήματος είναι το ήθος των υγειονομικών του. Αυτή είναι η πτυχή που λιγότερο μπορούν να συλλάβουν μέσα όπως η New York Times και το Economist. Δεν μπορούν καν να φανταστούν έναν/μία γιατρό να παρέχει φροντίδα σε συνανθρώπους ως αυτοσκοπό. Και να το κάνει με όποια μέσα διαθέτει, όπου και να βρίσκεται. Μόνο μια κοινωνία χτισμένη πάνω στην αλληλεγγύη μπορεί να διαμορφώσει τέτοιους γιατρούς.

Τα προγράμματα διεθνούς ιατρικής βοήθειας της Κούβας, βέβαια, υπάρχουν πολύ πριν τον covid-19, και για πολλές χώρες και περιοχές της γης συνιστούν τη μόνη πρόσβαση στην υγεία. Η Κούβα εφαρμόζει την αρχή του «μοιραζόμαστε αυτό που έχουμε, όχι αυτό που μας περισσεύει», ενώ οι εκάστοτε κυβερνήσεις αμείβουν το κουβανικό κράτος ανάλογα με τις δυνατότητές της, εφόσον υπάρχουν. Πρόκειται για πάνω από 28.000 υγειονομικό προσωπικό σε 69 χώρες του κόσμου. Οι χώρες αυτές επιδιώκουν μέσω της συνεργασίας με την Κούβα να καλύψουν το χάσμα στην ιατρική φροντίδα που τους έχουν κληροδοτήσει αιώνες αποικιοκρατίας και εκμετάλλευσης των χωρών τους.

Στα προγράμματα αυτά συμπεριλαμβάνονται επιχειρήσεις όπως η Misión Milagro, όπου Κουβανοί γιατροί με τη συνδρομή της Βενεζουέλας έχουν διενεργήσει οφθαλμολογικές επεμβάσεις σε 4 εκατ. ανθρώπους σε 34 χώρες, βελτιώνοντας ή σώζοντας την όρασή τους, δωρεάν. Συμπεριλαμβάνονται επιπλέον –πολύ πριν την παρούσα πανδημία και αρχής γενομένης από τους πρώτους μήνες μετά την ανατροπή του δικτάτορα Μπατίστα τον Γενάρη του 1959– επιχειρήσεις παροχής βοήθειας σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών και επιδημιών. Ενδεικτικά αναφέρω την αντιμετώπιση του ιού έμπολα στην Αφρική, όπου η συμβολή των Κουβανών γιατρών υπήρξε καίρια το 2014-15. Το Πακιστάν το 2004, όπου μετά τους καταστροφικούς σεισμούς, 2.500 Κουβανοί γιατροί έφτασαν στα πλέον δύσβατα ορεινά χωριά και έμειναν επί μήνες φροντίζοντας τους πληγέντες. Την Ουκρανία και τη Λευκορωσία όπου ιδρύματα στην Κούβα περιέθαλπαν 23,000 παιδιά με καρκίνο μετά το Τσερνομπίλ από τη δεκαετία του 1980 έως και το 2011.

Επιπλέον των παραπάνω, η Κούβα έχει εκπαιδεύσει δεκάδες χιλιάδες γιατρούς από αναπτυσσόμενες χώρες σε μία από τις μεγαλύτερες ιατρικές σχολές στον κόσμο, την ELAM. Οι κυβερνήσεις των χωρών τους καλύπτουν μέρος των εξόδων, εφόσον μπορούν.

Ο οικονομικός, εμπορικός και χρηματοπιστωτικός αποκλεισμός εφαρμόζεται κατά της Κούβας αδιάλειπτα εδώ και 60 χρόνια. Δεν υπάρχει όμοια καθολική απόπειρα καθήλωσης της οικονομικής ανάπτυξης ενός λαού στην ιστορία της ανθρωπότητας. Πρόκειται για την τιμωρία που επιφυλάσσει η «αυτοκρατορία του Βορρά» –όποια και να είναι η διακυβέρνηση στην Ουάσινγκτον– για έναν λαό που τόλμησε να χαράξει μια δικιά του σοσιαλιστική πορεία στο «κατώφλι» της.

Οι απώλειες που έχει προκαλέσει ο αποκλεισμός στην κουβανική οικονομία μόνο το 2020 ανήλθαν σε πάνω από 5,5 δισ. δολάρια. Η βλάβες αυτές είναι οδυνηρές και για το σύστημα υγείας, και είναι τεράστιες σε αναλώσιμα αλλά όχι μόνο. Λείπουν επίσης βασικά εξειδικευμένα φάρμακα που αναγκαστικά προμηθεύεται η Κούβα από τη διεθνή αγορά.

Ενώ καταρρέει ο τουρισμός και περιορίζονται τα έσοδα που αυτός διοχετεύει στον προαναφερθέντα εθνικό προϋπολογισμό, η Ουάσινγκτον βρίσκει την ευκαιρία να εντείνει τις οικονομικές πιέσεις (επί Τραμπ και επί Μπάιντεν), κόβοντας τη δυνατότητα αποστολής εμβασμάτων για τους Κουβανούς του εξωτερικού, καθώς και εμποδίζοντας με κάθε τρόπο τις προμήθειες σε καύσιμα που επηρεάζουν έντονα την αγροτική παραγωγή και τη διενέργεια κάθε λογής εμπορικών και συναλλαγών.

Αξίζει να ακούσουμε την ιστορία των Κουβανών γιατρών, να εκτιμήσουμε και να επιβραβεύσουμε το θάρρος και η ανθρωπιά τους. Είναι η ανθρωπιά των ταπεινών ανθρώπων της Κούβας που πασχίζουν να οικοδομήσουν μια κοινωνία αλληλεγγύης. Αξίζει επίσης να ορθώσουμε το ανάστημά μας απέναντι στο δολοφονικό «εμπάργκο» των ΗΠΑ που τους πολιορκεί επί 60 χρόνια.

*Υπεύθυνη της συντακτικής ομάδας των εκδόσεων Διεθνές Βήμα, από τις οποίες κυκλοφορούν 13 τίτλοι σχετικοί με την κουβανική ιστορία και πραγματικότητα

TAGS

[κορονοϊός](#)
[Κούβα](#)
[Ιστορία](#)
[κοινωνία](#)
[πολιτική](#)

Τελευταία Νέα

- Η efsyn.gr συμμετέχει στην απεργία της ΕΣΗΕΑ**
ΚΟΙΝΩΝΙΑ / 04.05.2021, 05:55
- Επανεκκίνηση της εστίασης με γλυκόπικρα συναισθήματα, έξι μήνες μετά**
MEDIA / 04.05.2021, 05:45
- Ρέθυμνο: Πέθανε μετά από ατύχημα ο πρώην δήμαρχος Δημήτρης Αρχοντάκης**
ΚΟΙΝΩΝΙΑ / 03.05.2021, 23:57
- Κρήτη: 66 νέα κρούσματα τη Δευτέρα του Πάσχα**
ΚΟΙΝΩΝΙΑ / 03.05.2021, 23:39
- Τριάντα αεροσκάφη Rafale**

[ΔΕΙΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ](#)

Δημοφιλή Νέα

- Στον κουβά ξανά αγαπητέ ψηφοφόρε της Ν.Δ.**
- Αλλάζει το ωράριο για την απαγόρευση κυκλοφορίας**
- Ρώσικος στρατός στα νότια της Αρμενίας**
- Ρεκόρ κενών εκπαιδευτικών λόγω αυξημένων παραιτήσεων**
- Στην Υγεία μας ρε Παιδιά!**